A **MANIAM SANTHIRAN**

lwn.

PP

B MAHKAMAH RAYUAN, PUTRAJAYA
SURIYADI HALIM OMAR HMR
HASAN LAH HMR
AHMAD MAAROP HMR
[RAYUAN JENAYAH NO: A-05-125-2006]
C 26 MAC 2010

KETERANGAN: *Maklumat yang membawa kepada penemuan fakta - Seksyen 27 Akta Keterangan 1950 - Bunuh - Maklumat kepada polis mengenai tempat resit gadaian rantai emas kepunyaan simati disimpan -*
D *Sama ada boleh diterima-masuk*

KETERANGAN: *Pembelaan alibi - Beban untuk membuktikan alibi - Tuduhan membunuh - Sama ada tertuduh berjaya membuktikan pembelaan alibi*

E ***KETERANGAN:*** *Pernyataan - Saksi - Kredibiliti - Sama ada saksi bercakap benar - Kegagalan saksi memberitahu polis lebih awal tentang apa yang berlaku - Sama ada saksi rakan sejenayah ataupun 'accessory after the fact' - Sama ada keterangan saksi konsisten dan disokong oleh saksi-saksi lain*

F

PROSEDUR JENAYAH: *Bicara - Penutupan kes pendakwaan - Tahap pembuktian - Kes prima facie - Sama ada hakim mesti menjelaskan standard prima facie yang dipakai - s. 180 Kanun Acara Jenayah*

G ***PROSEDUR JENAYAH:*** *Rayuan - Sabitan dan hukuman, terhadap - Seksyen 302 Kanun Keseksaan - Bunuh - Sama ada pendakwaan berjaya membuktikan kes prima facie terhadap perayu tanpa keraguan yang munasabah - Sama ada sabitan dan hukuman mati selamat*

H ***UNDANG-UNDANG JENAYAH:*** *Kanun Keseksaan - Seksyen 302 - Bunuh - Prima facie - Sama ada terbukti - Sama ada kecederaan parah yang dialami oleh simati menunjukkan niat untuk membunuh - Sama ada terdapat kes prima facie terhadap tertuduh - Sama ada pihak pembelaan gagal menimbulkan sebarang keraguan yang munasabah ke atas kes*
I *pendakwaan*

Perayu telah dituduh di Mahkamah Tinggi dengan tuduhan membunuh Salachee Muniandy ('simati'). Saksi yang menjadi tunggak utama kes pendakwaan ialah Kaliappan ('SP8'), iaitu saksi tunggal yang menyaksikan pembunuhan tersebut. SP8 adalah jiran kepada simati dan perayu. Menurut keterangan SP8, pada hari kejadian, dia mendengar bunyi seperti benda terjatuh ke atas lantai datang dari rumah simati. SP8 telah memanjat kerusi untuk melihat ke dalam rumah simati melalui ruang terbuka di bahagian atas dinding yang memisahkan rumah mereka. Ketika itu, SP8 terlihat perayu sedang menutup muka simati dengan sebelah tangannya, manakala sebelah lagi tangan perayu memegang tali rafia. Dalam ketakutan, SP8 telah terjatuh dari kerusi serta pengsan selama beberapa jam. Selepas sedar dari pengsan, SP8 dan anak simati telah memecah masuk ke dalam rumah simati di mana simati dijumpai di dalam keadaan tertiarap. Hasil dari maklumat yang telah diberikan oleh perayu, SP10 bersama-sama dengan beberapa orang anggota polis telah membawa perayu ke sebuah rumah kosong di mana perayu telah menunjukkan satu kotak rokok ('P23') di tepi dinding atas lantai rumah itu. Sekeping resit pajak gadai ('P10') bagi rantai kepunyaan simati telah dijumpai di dalam P23. Menurut perayu, pada hari kejadian, seorang kawannya yang dikenali sebagai Seven-Up telah datang ke rumahnya meminta pertolongan untuk menggadaikan seutas rantai emas. Seven-Up memberitahu perayu bahawa rantai tersebut adalah kepunyaannya. Perayu menafikan dia telah masuk rumah simati dan membunuh mangsa dan mencuri rantai simati. Mahkamah Tinggi telah mendapati perayu bersalah, mensabitkannya dan menjatuhkan hukuman mati ke atasnya. Perayu telah merayu terhadap keputusan ini atas alasan-alasan berikut: (i) SP8 tidak memberitahu jirannya tentang apa yang telah dilihatnya berlaku dalam rumah simati pada masa yang material. Hanya selepas dia ditahan oleh polis barulah SP8 memberitahu polis bahawa perayu adalah orang yang dilihatnya menyerang simati; (ii) SP8 adalah seorang rakan sejenayah dan bukanlah seorang saksi yang boleh dipercayai; (iii) terdapat percanggahan yang material dalam keterangan SP8; (iv) hakim bicara tersilap apabila dia menerima masuk di bawah s. 27 Akta Keterangan 1950, maklumat yang dikatakan telah diberi oleh perayu kepada SP10; (v) hakim bicara tersilap apabila dia membuat adverse inference terhadap pihak pembelaan; dan (vi) hakim bicara telah tersilap kerana tidak menjelaskan apakah yang dimaksudkan dengan kes *prima facie*.

Diputuskan (menolak rayuan perayu)
Oleh Ahmad Maarop HMR:

(1) Adalah jelas melampaui keraguan yang munasabah bahawa kematian simati telah terbukti. Memandangkan kepada kecederaan parah yang telah dialami oleh simati, tidak syak lagi bahawa sesiapa yang menyebabkan kecederaan tersebut yang membawa maut, telah melakukannya dengan niat untuk membunuh simati. (perenggan 5)

(2) SP8 bukan rakan sejenayah. Tidak ada walaupun sedikit keterangan yang menunjukkan bahawa SP8 terlibat dalam pembunuhan simati sama ada sebelum, pada masa atau selepas kejadian bunuh itu berlaku. SP8 juga bukan assesori selepas fakta. (perenggan 11)

(3) SP8 hanya telah tidak memberitahu jirannya dan pihak polis lebih awal tentang apa yang dilihatnya berlaku dalam rumah simati pada masa yang material. SP8 juga telah memberikan penjelasan kenapa dia tidak berbuat demikian dan penjelasan tersebut telah diterima sebagai munasabah oleh mahkamah. Oleh yang demikian SP8 bukanlah seorang saksi yang keterangannya memerlukan sokongan. Keterangan SP8 boleh dipercayai dan boleh digunakan sebagai asas untuk membuat sabitan. (perenggan 13)

(4) Keterangan SP10 tentang maklumat yang dikatakan telah diberikan oleh perayu yang membawa kepada penjumpaan fakta, menyokong keterangan SP8. Keterangan SP10 tentang pemberian maklumat tersebut oleh perayu, kandungan maklumat tersebut dan keterangan bahawa perayu menunjukkan kepada SP10 kotak rokok yang mengandungi P10 di rumah tersebut tidak dipertikaikan langsung oleh pihak pembelaan. Maklumat yang diberi oleh perayu seperti yang terdapat dalam keterangan SP10 boleh diterima masuk dalam keterangan. Maklumat tersebut dengan jelas berkait dengan penjumpaan P10 dalam P23 di rumah kosong tersebut. (perenggan 18 & 20)

(5) Rantai kepunyaan simati ada dalam milikan perayu sebelum dia menggadaikannya. Keterangan ini menyokong keterangan SP8. Apabila keterangan tersebut ditimbang bersekali dengan keterangan SP8, tiada keraguan bahawa pihak pendakwa telah membuktikan satu kes *prima facie* terhadap perayu bagi kesalahan membunuh. (perenggan 22)

(6) Beban untuk memberi keterangan untuk membuktikan alibi dipikul oleh perayu. Semasa perayu memberikan keterangan, seorang bernama Saravanan telah dipanggil ke dalam Mahkamah dan dicamkan oleh perayu sebagai Seven-Up. Tetapi pihak pembelaan telah tidak memanggil Seven-Up untuk memberikan keterangan. Yang jelas ialah pihak pembelaan tidak mahu memanggil Saravanan (yang boleh dipanggil), untuk memberikan keterangan. (perenggan 27 & 29)

(7) Tiada apa-apa dalam s. 180 Kanun Acara Jenayah, atau mana-mana peruntukan lain di bawah kanun tersebut atau statut lain yang mewajibkan Mahkamah, dalam mendapati bahawa pihak pendakwa telah membuktikan kes *prima facie* terhadap orang kena tuduh, menjelaskan standard *prima facie*. (perenggan 30)

English *Translation Of Headnotes*

The appellant was charged in the High Court with the murder of one Salachee Muniandy ('the deceased'). The main witness for the prosecution's case was one Kaliappan ('SP8'), who was the sole witness to the murder. SP8 was the deceased's and appellant's neighbour. According to SP8's evidence, on the day of the incident, he heard a sound similar to something falling on the floor coming from the deceased's house. SP8 climbed a chair to see into the deceased's house through an open space on top of the wall separating their houses. At that time, SP8 saw the appellant closing the deceased's face with one hand, while his other hand was holding rafia rope. In fear, SP8 fell off the chair and passed out for several hours. After he revived, SP8 and the deceased's son broke into the deceased's house where the deceased was found in a prone position. From information given by the appellant, SP10 together with several police officers brought the appellant to an empty house where the appellant showed them a cigarette case ('P23') at the side of the wall on the floor of the house. A pawn shop receipt ('P10') for a chain belonging to the deceased was found in P23. According to the appellant, on the day of the incident, a friend of his known as Seven-Up came to his house asking for help to pawn a gold chain. Seven-Up told the appellant that the chain belonged to him. The appellant denied that he entered the deceased's house and took her chain after killing her. The High Court found the appellant guilty, convicting him and sentencing him to death. The appellant appealed against that decision on the following grounds: (i) SP8 did not tell his neighbour what he saw happening in the deceased's

house at the material time. Only after he was arrested by the police did SP8 tell the police that the appellant was the person he saw attacking the deceased; (ii) SP8 was an accomplice and not a reliable witness; (iii) there were material discrepancies in the SP8's evidence; (iv) the trial judge erred in admitting under s. 27 of the Evidence Act 1950 information that was alleged to have been given by the appellant to SP10; (v) the trial judge erred when he made an adverse inference against the defence; and (vi) the trial judge erred in not explaining what is meant by a *prima facie* case.

Held (dismissing the appellant's appeal)
Per Ahmad Maarop JCA:

(1) It was clear beyond reasonable doubt that the deceased's death was proven. Considering the grievous injuries sustained by the deceased, there was no doubt that whoever had inflicted those fatal injuries had done so with the intention to kill the deceased.

(2) SP8 was not an accomplice. There was not an iota of evidence showing that SP8 was involved in the deceased's murder, whether it was before, at the time or after the murder occurred. SP8 was also not an accessory after the fact.

(3) SP8 only did not tell his neighbour and the police earlier about what he saw happen in the deceased's house at the material time. SP8 also explained why he did not do so and that explanation was accepted as reasonable by the court. Therefore, SP8 was not a witness whose evidence needed corroboration. SP8's evidence could be relied upon and could be used as a foundation to make a conviction.

(4) SP10's evidence about the information allegedly given by the appellant that led to the discovery of a fact, corroborated SP8's evidence. SP10's evidence of the appellant giving the information, the contents of the said information and the evidence that the appellant showed SP10 the cigarette case containing P10 at the house were not disputed at all by the defence. The information given by the appellant as contained in SP10's evidence was admissible evidence. The said information clearly related to the discovery of P10 in P23 in the empty house.

(5) The deceased's chain was in the appellant's custody before he pawned it. This evidence corroborated SP8's evidence. When that information was weighed together with SP8's evidence, there was no doubt that the prosecution had proved a *prima facie* case against the appellant for the offence of murder.

(6) The burden of testifying to prove that he had an alibi was on the appellant. When the appellant was testifying, a man named Saravanan was called to court and identified by the appellant as Seven-Up. The defence, however, did not call Seven-Up to testify. It was obvious that the defence did not want to call Saravanan (who could be called) to testify.

(7) There was nothing in s. 180 of the Criminal Procedure Code or any other provision under that Code or other statutes that required the court, in finding that the prosecution had proved a *prima facie* case against the accused, to explain the standard of *prima facie*.

Case(s) referred to:
Amathevelly v. PP [2001] 2 MLJ 325 FC ***(dirujuk)***
Andy Bagindah v. PP [2000] 3 CLJ 289 CA ***(dirujuk)***
Baharom v. PP [1960] 1 LNS 9 HC ***(dirujuk)***
Balachandran v. PP [2005] 1 CLJ 85 FC ***(dirujuk)***
Choo Chang Teik & Anor v. PP [1991] 3 CLJ 2387; [1991] 1 CLJ (Rep) 54 SC ***(dirujuk)***
Dato' Mokhtar Hashim v. PP [1983] 2 CLJ 10; [1983] CLJ (Rep) 101 FC ***(dirujuk)***
Francis Antonysamy v. PP [2005] 2 CLJ 481 FC ***(dirujuk)***
Harcharan Singh & Anor v. PP [2005] 1 CLJ 11 CA ***(dirujuk)***
Junaidi Abdullah v. PP [1993] 4 CLJ 201 SC ***(dirujuk)***
Looi Kow Chai v. PP [2003] 1 CLJ 734 CA ***(dirujuk)***
Mat v. PP [1963] 1 LNS 82 HC ***(dirujuk)***
PP v. Dato' Seri Anwar Ibrahim (No 3) [1999] 2 CLJ 215 HC ***(dirujuk)***
PP v. Mohd Radzi Abu Bakar [2006] 1 CLJ 457 FC ***(dirujuk)***
Ryan v. Jarvis [2005] UKPC 27 ***(dirujuk)***
Shivaji v. State of Maharashtra AIR [1973] Supreme Court 2622 ***(dirujuk)***
State of Uttar Pradesh v. Devendra Singh AIR [2004] Supreme Court 3690 ***(dirujuk)***
Vahula Bhushan alias Vehuna Krishnan v. State of Tamil Naidu AIR [1989] Supreme Court 236 ***(dirujuk)***
Yap Chai Chai v. PP [1973] 1 LNS 177 FC ***(dirujuk)***

Perundangan yang dirujuk:
Criminal Procedure Code, ss. 113, 180(1), (4)
Evidence Act 1950, ss. 27, 32(1)(i), 103, 114(g), 134
Penal Code, s. 302

A *Bagi pihak perayu - Karpal Singh (Sanjeet Kaur Deo bersama-samanya); T/n Karpal Singh & Co*
Bagi pihak responden - Suzana Atan TPR

[Rayuan dari Mahkamah Tinggi, Taiping; Perbicaraan Jenayah No: 45-3-2002]

B *Dilaporkan oleh Amutha Suppayah*

PENGHAKIMAN

Ahmad Maarop HMR:

C **Pertuduhan**

[1] Perayu telah dituduh di Mahkamah Tinggi dengan tuduhan membunuh Salachee a/p Muniandy (simati) pada 3 Mei 2002 di antara jam lebih kurang 10.30 pagi hingga 6 petang, di rumah No. D 302, Jalan Abd. Raof, Parit Buntar, Kerian, Perak, iaitu, satu kesalahan yang boleh dihukum di bawah s. 302 Kanun Keseksaan.

[2] Di akhir kes, Mahkamah Tinggi telah mendapati perayu bersalah, mensabitkannya dan menjatuhkan hukuman mati ke E atasnya. Perayu telah mengemukakan rayuan ke mahkamah ini.

Kes Pihak Pendakwaan

[3] Saksi yang menjadi tunggak utama kes pendakwaan ialah Kaliappan a/l Appoo (SP8) – iaitu saksi tunggal yang menyaksikan F bagaimana kejadian seperti dalam pertuduhan dilakukan. SP8 adalah jiran simati dan tinggal bersebelahan dengan rumah simati. SP8 juga adalah jiran kepada perayu. Menurut keterangan SP8, pada hari kejadian dia baru pulang dari kerja. Selepas bersembahyang dia mendengar bunyi radio dan bunyi gelas diletakkan dari rumah G simati. Tidak lama selepas itu, SP8 mendengar bunyi seperti benda terjatuh ke atas lantai. Oleh kerana dia merasa cemas dan risau, SP8 telah memanjat kerusi di tepi dinding antara rumahnya dengan rumah simati untuk melihat ke dalam rumah simati melalui ruang terbuka di bahagian atas dinding yang memisahkan rumah mereka. H Apabila SP8 melihat ke dalam rumah simati, dia nampak perayu sedang menutup muka simati dengan sebelah tangannya, manakala sebelah lagi tangan perayu memegang tali rafia. Menurut SP8, dia memang kenal perayu dan nama panggilan perayu ialah Segar. SP8 cam muka perayu. Oleh kerana terkejut dan ketakutan, SP8 merasa I pening lantas terjatuh dari kerusi serta pengsan selama beberapa jam. Pada kira-kira jam 5 petang hari yang sama SP8 telah sedar dari pengsan. Dia telah memberitahu jirannya bahawa simati telah tidak membuka pintu rumahnya dari pagi hingga ke petang. Dengan

bantuan anak jirannya, pintu rumah simati telah dipecahkan. SP8 bersama-sama dengan jirannya, anak jirannya serta Komala, iaitu, anak simati, telah masuk ke dalam rumah simati. Apabila SP8 masuk ke dalam rumah simati, dia nampak simati dalam keadaan tertiarap, dan dengan lehernya diikat dengan tali rafia dan digantung seperti anjing. Seterusnya, pihak polis telah diberitahu dan pada kira-kira jam 6.50 petang hari yang sama, C/Insp. Muhammad Asmawi b. Ramli (SP3) telah sampai ke tempat kejadian. SP3 mendapati leher simati terjerut dengan tali rafia berwarna biru yang terlekat pada tiang dinding rumah seperti yang ditunjukkan dalam gambar-gambar di ms 6 dan 7, Bahagian II, Rekod Rayuan. SP3 juga mendapati sehelai kain selimut di leher mangsa seperti yang ditunjukkan dalam gambar "C" dan "D" di ms 7, Bahagian II, Rekod Rayuan. Mayat simati kemudiannya telah dibawa ke Hospital Parit Buntar.

[4] Pada 4 Mei 2002 lebih kurang jam 1.15 petang, Dr. Khairul Azman Hj. Hashim (SP9) telah melakukan post-mortem ke atas mayat simati yang telah dicamkan oleh pegawai penyiasat DSP Mohd Ismon b. Suratman (SP11) dan menantu simati Veermani a/l Kamachee (SP4). SP9 mendapati leher simati terikat dengan kain warna biru dan tali rafia berwarna biru. SP9 telah menjalankan bedah siasat bahagian luar dan dalam mayat simati. Pada hadapan leher simati SP9 mendapati bekas jerutan yang hampir mendatar melalui tulang tiroid (laryngeal prominence) lebarnya 2cm dan menghala ke tepi. SP9 mendapati di tepi kiri leher, jerutan melalui 5cm bawah cuping telinga kiri dan sedikit condong ke belakang tebalnya 1cm. SP9 mendapati di tepi kanan leher, kesan jerutan melalui 5cm di bawah cuping telinga kanan, sedikit condong ke belakang dan tebalnya 1cm. Di belakang leher bekas jerutan kurang jelas dan membentuk kawasan lebam yang tebalnya lebih kurang 5cm. Sempadan atas kawasan lebam tersebut lekuk sedikit dan melalui bawah garisan rambut. Kecederaan lain yang ditemui oleh SP9 adalah seperti berikut:

1) Calar atau abrasi pada dahi sebelah kiri, 3.5x4.5cm.

2) Calar pada dahi sebelah kanan, 3x1cm.

3) Calar pada bahagian bawah dahi kanan, 1x1cm.

4) Lebam pada bahagian kening kanan berukuran 5x2cm dan di atasnya terdapat sedikit calar permukaan berukuran 0.5x0.5cm.

5) Calar pada bahagian pipi kanan sebelah atas berukuran 2x1cm.

A 6) Calar pada bahagian hidung, 2x2cm.

7) Calar pada bahagian depan dagu sebelah kiri berukuran 1x1cm.

8) Lebam di bahagian bawah tengah dagu berukuran 3x2cm dan
B di atasnya terdapat calar berukuran 1x0.5cm.

9) Gusi sebelah kirinya mengalami laserasi dan gigi incisor sebelah kiri patah.

10) Calar pada bahagian bawah dan tepi kanan leher berhampiran
C bahu kanan berukuran 1.5x1.5cm.

11) Sedikit calar pada bahagian tepi belakang kanan leher berukuran 1x0.5cm.

12) Luka koyak pada bahagian bawah cuping telinga kanan
D berhampiran lubang tindik.

Hasil pemeriksaan dalaman SP9 antaranya adalah seperti berikut:

Kepala

E Kulit kepala lebam melibatkan bahagian depan terutama sebelah kiri. Kedua-dua belah otot temporalis juga mengalami sedikit lebam. Tulang tengkorak tiada retak atau pecah. Otak tidak cedera dan tidak ada pendarahan intracranial.

Ada kesan pendarahan subconjunctive pada kedua-dua belah mata.

F

Mulut, Tekak dan Leher

Lebam pada lidah, sebelah kanan. Bahagian atas kelenjar parotid sebelah kanan juga lebam. Otot bawah dagu lebam. Bahagian bawah otot sternomastoid juga lebam. Terdapat juga kawasan
G lebam pada otot leher di tepi kiri berhampiran tulang leher. Tanduk rawan tiroid sebelah kiri patah dan terdapat sedikit pendarahan sekelilingnya. Larinks tidak tersumbat. Tulang leher tidak patah.

Menurut SP9, sebab kematian ialah tekanan di leher (compression
H of the neck). Kecederaan yang membawa kepada kematian ialah kecederaan di kawasan leher berdasarkan terdapatnya tompok-tompok lebam dan juga patahnya tulang rawan tiroid.

Huraian Dan Keputusan Mahkamah

I **[5]** Dalam penghakiman kami dari keterangan yang telah dikemukakan oleh pihak pendakwaan terutama keterangan SP9, adalah jelas melampaui keraguan yang munasabah (beyond reasonable doubt), bahawa kematian simati telah terbukti. Pada

hemat kami juga memandangkan kepada kecederaan parah yang telah dialami oleh simati seperti yang disahkan oleh SP9, tidak syak lagi bahawa sesiapa yang menyebabkan kecederaan tersebut yang membawa maut, telah melakukannya dengan niat untuk membunuh simati. Persoalan yang timbul dalam kes ini ialah siapakah yang telah menyebabkan kecederaan tersebut?

[6] Untuk menjawab persoalan tersebut dan membuktikan bahawa perayulah yang telah menyebabkan kecederaan tersebut, pihak pendakwa bergantung kepada keterangan SP8. Peguam perayu pula telah menumpukan hampir keseluruhan hujahnya mempertikaikan keterangan SP8. Teras hujah peguam perayu ialah bahawa keterangan SP8 tidak boleh dipercayai berdasarkan kepada alasan-alasan yang intipatinya adalah seperti berikut:

(1) SP8 tidak memberitahu jirannya tentang apa yang telah dilihatnya berlaku dalam rumah simati pada masa yang material. Hanya selepas dia ditahan oleh polis barulah SP8 memberitahu polis bahawa perayu adalah orang yang dilihatnya menyerang simati.

(2) Berdasarkan kepada keterangannya sendiri, SP8 adalah seorang rakan sejenayah (Accomplice). Peguam perayu mengaku bahawa alasan ini tidak dinyatakan secara spesifik dalam petisyen rayuan, tetapi beliau berhujah bahawa alasan ini termasuk di bawah perenggan 4 petisyen rayuan – iaitu bahawa SP8 bukanlah seorang saksi yang boleh dipercayai.

(3) Terdapat percanggahan yang material dalam keterangan SP8.

[7] Selain itu peguam perayu juga berhujah berdasarkan kepada alasan-alasan berikut:

(1) Hakim bicara tersilap apabila dia menerima masuk di bawah s. 27 Akta Keterangan 1950, maklumat yang dikatakan telah diberi oleh perayu kepada SP10.

(2) Hakim bicara telah tersilap apabila dia membuat adverse inference terhadap pihak pembelaan.

(3) Hakim bicara telah tersilap kerana tidak menjelaskan apakah yang dimaksudkan dengan kes *prima facie*.

Kami akan menghuraikan alasan-alasan tersebut satu persatu walaupun bukan menurut susunan alasan-alasan tersebut dihujahkan oleh peguam.

A **SP8 Tidak Memberitahu Jiran Atau Polis**

[8] Kami dapati perkara yang serupa telah ditimbulkan di dalam perbicaraan di Mahkamah Tinggi dan telah pun ditimbangkan oleh hakim bicara. Sehubungan ini dalam penghakimannya hakim bicara
B menyatakan:

> Peguambela Tertuduh juga mempersoalkan tindakan SP8 yang tidak memberitahu Kaliani, Kamala dan Winson tentang jenayah yang dilakukan oleh Tertuduh di rumah simati. Juga tindakan SP8 tidak memberitahu pihak polis akan jenayah yang dilakukan oleh
C Tertuduh.
>
> Jawapan kepada persoalan ini boleh diperolehi dari keterangan SP8 semasa diperiksa balas oleh peguam.
>
> Q: Ada kamu beritahu Kaliani kamu nampak Tertuduh dalam
D rumah Salachee.
>
> A: Tidak.
>
> Q: Kenapa?
>
E A: Kerana saya dalam keadaan ketakutan dan menggeletar. Saya sendiri tidak tahu apa yang patut saya buat.
>
> Q: Kenapa takut dan menggeletar.
>
> A: Sesiapapun kalau nampak seorang lelaki menutup mulut
F perempuan ia akan merasa takut. Saya juga ada nampak darah dari hidung simati.
>
> Q: Kamu boleh beritahu Kaliani yang Salachee tidak keluar dari rumah dari pagi hingga petang tetapi tidak boleh memberitahu tentang Tertuduh berada di rumah Salachee.
>
G
> A: Bila saya nampak Tertuduh menutup mulut simati saya berasa takut. Kalau Tertuduh boleh buat begitu kepada Salachee, Tertuduh juga boleh buat begitu kepada saya. Saya ketakutan. Sebab itu saya tidak beritahu Kaliani mengenai Tertuduh.
>
H [Lihat nota keterangan m/s 22 dari baris 25 ke m/s 23 baris 12]
>
> SP8 selanjutnya menyatakan:
>
> Saya berasa takut. Jika saya beritahu orang saya akan dipengapakan
I oleh Tertuduh (Lihat nota keterangan m/s 30 baris 10-11).
>
> Jawapan yang diberikan oleh SP8 ini boleh diterima sebagai munasabah.

[9] Kami bersetuju dengan kesimpulan yang dibuat oleh hakim bicara itu. Adalah lebih baik jika SP8 telah memberitahu jirannya atau melaporkan kepada polis secepat mungkin seperti yang kita harapkan telah dilakukan oleh SP8. Memang mudah dinyatakan bahawa SP8 sepatutnya melakukan ini dan itu dan sebagainya, dan adalah silap baginya tidak bertindak dengan cepat atau tidak melakukan itu dan ini. Tetapi hakikatnya, tidak terdapat kaedah yang tetap tentang reaksi semula jadi manusia. Kelakuan manusia berbeza di antara satu dengan yang lain. Berlainan orang akan bertindak dengan cara yang berbeza-beza dalam situasi yang sama. Kelakuan manusia bergantung kepada fakta-fakta dan keadaan sesuatu kes itu. Bagaimana seseorang bertindak di dalam sesuatu keadaan tidak dapat diramalkan. Setiap orang yang menyaksikan sesuatu jenayah akan bertindak dengan caranya sendiri. Perkara ini dijelaskan oleh Mahkamah Agong India dalam *State of Uttar Pradesh v. Devendra Singh* AIR [2004] Supreme Court 3690, di ms 3692:

> Human behaviour varies from person to person. Different people behave and react differently in different situations. Human behaviour depends upon the facts and circumstances of each given case. How a person would react and behave in a particular situation can never be predicted. Every person who witnesses a serious crime reacts in his own way. Some are stunned, become speechless and stand rooted to the spot. Some become hysteric and start wailing. Some start shouting for help. Others run away to keep themselves as far removed from the spot as possible. Yet others rush to the rescue of the victim, even going to the extent of counter-attacking the assailants. Some may remain tightlipped overawed either on account of the antecedents of the assailant or threats given by him. Each one reacts in his special way even in similar circumstances, leave alone, the varying nature depending upon variety of circumstances. There is no set rule of natural reaction. To discard the evidence of a witness on the ground that he did not react in any particular manner is to appreciate evidence in a wholly unrealistic and unimaginative way.

[10] SP8 sendiri pun tidak menyangka bahawa pada satu hari dalam hidupnya dia akan menyaksikan satu pembunuhan. Dalam saat-saat yang menyeramkan itu tindak-tanduk SP8 tidak boleh dinilaikan berdasarkan kepada anggapan-anggapan yang difikirkan standard yang tidak real tentang kelakuan manusia. Hal ini telah dijelaskan oleh Mahkamah Agong di India dalam *Shivaji v. State of Maharashtra*, AIR [1973] Supreme Court 2622 di ms 2628:

A

> The scene of murder is rural, the witnesses to the case are rustics and so their behavioural pattern and perceptive habits have to be judged as such. The too sophisticated approaches familiar in courts based on unreal assumptions about human conduct cannot obviously be applied to those given to the lethargic ways of our villages.

B

Walaupun pandangan tersebut dibuat tentang saksi orang kampung di India tentang pembunuhan yang berlaku di sebuah kampung di sana, pada hemat kami, pandangan tersebut juga boleh dipakai dalam keadaan kes ini di mana keadaan dan persekitaran tempat kejadian tidak jauh berbeza dengan keadaan di luar bandar (lihat

C

gambar-gambar di ms 11-17, Bahagian II, rekod rayuan).

SP8 Rakan Sejenayah?

[11] Setelah menimbangkan keseluruhan keterangan SP8 kami

D

tidak dapat menerima hujah peguam perayu bahawa SP8 adalah rakan sejenayah. Kami tidak mendapati walaupun sedikit keterangan yang boleh menunjukkan bahawa SP8 terlibat dalam pembunuhan simati sama ada sebelum, pada masa atau selepas kejadian bunuh itu berlaku. Kami juga berpuas hati bahawa SP8 bukanlah assesori

E

selepas fakta (Accessory after the fact). Sehubungan ini kami merujuk kepada penghakiman dalam kes *Harcharan Singh & Anor v. PP* [2005] 1 CLJ 11, di mana mahkamah ini telah menyatakan:

> What remains to be considered is whether the role played by PW9 requires his evidence to be corroborated. He helped to loosen the

F

> rope around the deceased's neck. He helped to carry the body of the deceased to the boot of the car. When the car was driven off he sat as a passenger in the front seat. When the car later stopped PW9 and the second accused carried the deceased's body and dumped it. After that he did not mention what he knew to anyone.

G

> It is clear that the role played by PW9 is not passive. He was an active accessory after the fact. Where a witness plays such an active role his evidence is no better than that of an accomplice (see *Alimuddin v. R* 23 C 361). A similar view has been expressed in the case of a witness who admits that he is cognisant of the crime to which he testifies and took no steps to prevent or disclose it (see *R*

H

> *v. Chando* 24 WR Cr 55; *Bahari v. State* AIR [1957] Or 260). The need to treat PW9's evidence with caution is made stronger by the fact that he said that he was not charged as he had agreed to become a witness for the prosecution. In support we refer to cases such as *Amar v. R* AIR [1931] L 406 and *Indar v. R* AIR [1931]

I

> L 408 where it was held that the testimony of a person who has thrown to the wolves his erstwhile associates and friends in order to save his own skin must be received with great caution. In the circumstances it was our view that the evidence of PW9 requires to be corroborated.

[12] Dalam kes *Harcharan Singh v. PP* itu, mahkamah ini mendapati keterangan SP9, iaitu, saksi utama pihak pendakwa menunjukkan bahawa dia telah membantu melonggarkan tali yang terikat pada leher simati. Ini berlaku selepas tali tersebut digunakan oleh tertuduh pertama dan tertuduh kedua untuk menjerut leher simati dengan kedua-dua tertuduh masing-masingnya menarik kedua-dua hujung tali tersebut. Kemudian SP9 telah membantu tertuduh kedua mengangkat mayat simati ke dalam boot kereta yang telah dibuka dan dipegang oleh tertuduh pertama. Apabila kereta tersebut bergerak, SP9 duduk di tempat duduk hadapan sebelah tertuduh pertama yang memandu kereta tersebut, dengan tertuduh kedua duduk di tempat duduk belakang. Kemudian apabila kereta tersebut berhenti, SP9 dan tertuduh kedua membawa turun mayat simati dan menghumbankannya. Selepas itu SP9 tidak memberitahu sesiapa tentang apa yang berlaku. Dalam keterangannya, SP9 juga mengaku bahawa dia telah tidak dituduh dalam kes itu kerana dia telah bersetuju untuk menjadi saksi bagi pihak pendakwaan. Pada hemat kami, dengan fakta-fakta yang sedemikian itu memanglah wajar mahkamah ini memutuskan bahawa peranan yang dimainkan oleh SP9 bukanlah pasif dan bahawa dia adalah assessori selepas fakta dan bahawa keterangannya itu memerlukan sokongan.

[13] Jadi, fakta-fakta dalam kes tersebut amatlah jauh bezanya dari fakta-fakta kes ini. Dalam kes ini SP8 hanya telah tidak memberitahu jirannya dan pihak polis lebih awal tentang apa yang dilihatnya berlaku dalam rumah simati pada masa yang material. SP8 juga telah memberikan penjelasan kenapa dia tidak berbuat demikian dan penjelasan tersebut telah diterima sebagai munasabah oleh mahkamah. Oleh yang demikian SP8 bukanlah seorang saksi yang keterangannya memerlukan sokongan. Dalam pandangan kami, jika keterangan SP8 boleh dipercayai walaupun hanya dia seorang yang telah menyaksikan kejadian tersebut, keterangannya itu boleh digunakan sebagai asas untuk membuat sabitan. Saksi ditimbang keterangannya bukan dikira bilangannya. Prinsip ini telah dikanunkan di bawah s. 134 Akta Keterangan 1950 yang memperuntukkan, "no particular number of witnesses shall in any case be required for proof of any fact" (lihat juga *Dato' Mokhtar Hashim v. PP* [1983] 2 CLJ 10; [1983] CLJ (Rep) 101 FC). Dalam kes *Vahula Bhushan alias Vehuna Krishnan v. State of Tamil Naidu*, AIR [1989] Supreme Court 236, Mahkamah Agong India menyatakan:

It has been urged on behalf of the appellant that the courts below should not have convicted the accused on the sole testimony of PWI as the same was not corroborated by the evidence of any other witness. This contention is unsustainable in as much as there is no rule of law that the testimony of a single witness cannot be accepted and the conviction cannot be based on such evidence, if believed. The testimony of a single witness if it is straight-forward, cogent and if believed is sufficient to prove the prosecution case, the conviction can be made on the testimony of such a single witness.

Percanggahan Dalam Keterangan SP8

[14] Peguam perayu berhujah bahawa dalam pemeriksaan utama SP8 menyatakan bahawa pada 3 Mei 2002 dia habis kerja pada jam 10.30 pagi dan telah sampai ke rumah pada jam 11 pagi. Menurut SP8, pada lebih kurang jam 12 tengahari dia telah mengintai ke dalam rumah simati dan telah melihat perayu menutup muka simati dengan sebelah tangannya, manakala tangan perayu yang sebelah lagi memegang tali rafia. Melihat kejadian tersebut SP8 menjadi pening dan terjatuh dari kerusi. Menurut peguam, keterangan tersebut bercanggah dengan keterangan SP8 dalam pemeriksaan balas di mana dia menyatakan bahawa dia nampak perayu dalam rumah simati di antara jam 10-11 pagi. Dalam pemeriksaan semula pula SP8 menyatakan bahawa dia nampak perayu di rumah simati selepas 11 pagi. Seterusnya, peguam perayu berhujah bahawa dalam pemeriksaan utama, SP8 menyatakan bahawa dia telah pengsan pada lebih kurang jam 12 tengahari dan hanya sedar pada jam 4 petang, sedangkan dalam pemeriksaan balas, SP8 menyatakan bahawa beliau hanya sedar lebih kurang jam 12 tengahari.

[15] Kami dapati hujah yang sama telah dikemukakan oleh peguam yang mewakili perayu dalam perbicaraan di Mahkamah Tinggi. Hujah tersebut telah ditimbangkan oleh hakim bicara:

Peguambela menghujahkan keterangan yang telah diutarakan melalui SP8 mengenai masa Tertuduh dilihat di dalam rumah simati adalah tidak konsisten, yang mana terdapat percanggahan yang serius dan material. Dalam pemeriksaan utama, SP8 telah menyatakan bahawa pada 3.5.2002 beliau telah habis kerja pada pukul 10.30 pagi dan telah sampai ke rumah pada pukul 11.00 pagi. Menurut SP8 pada jam lebih kurang 12.00 tengahari beliau telah mengintai rumah simati dan telah melihat Tertuduh menutup muka simati dengan sebelah tangannya manakala tangan Tertuduh yang sebelah lagi memegang tali rafia. Seterusnya menurut SP8 setelah melihat kejadian tersebut beliau telah rasa pening dan telah terjatuh daripada kerusi lalu beliau telah terbaring. Tetapi semasa di soal balas, SP8 mengatakan beliau telah melihat Tertuduh di rumah simati di

antara jam 10.00 - 11.00 pagi. Manakala dalam pemeriksaan semula SP8 mengatakan beliau telah melihat Tertuduh di rumah simati selepas jam 11.00 pagi.

Peguambela menghujahkan keterangan SP8 yang tidak konsisten serta bercanggah ini menunjukkan SP8 adalah seorang saksi yang tidak boleh dipercayai. Percanggahan keterangan SP8 berlarutan apabila beliau mengatakan dalam pemeriksaan utama dan pemeriksaan semula bahawa beliau telah pengsan pada lebih kurang pukul 12.00 tengahari dan hanya sedar pada pukul 4 petang tetapi semasa beliau disoal balas, SP8 telah mengatakan bahawa beliau hanya sedar pada pukul 12.00 tengahari.

Selepas menimbangkan hujah tersebut, hakim bicara memutuskan bahawa butir-butir tentang masa yang telah diberikan oleh SP8 dalam keterangannya yang bercanggah itu hanyalah anggaran sahaja kerana SP8 tidak mempunyai jam. Menurut hakim bicara, dalam keadaan trauma kerana menyaksikan kejadian yang mengerikan itu, SP8 tidak boleh dijangkakan dapat menyatakan dengan pasti waktu kejadian berlaku. Tambahan pula, menurut hakim bicara, kejadian berlaku tanpa disangka-sangka dan SP8 terlalu terkejut untuk memberikan perhatian kepada butir-butir tentang waktu. Dalam penghakimannya hakim bicara menyatakan:

Mahkamah di sini perlu menghalusi keterangan SP8 secara keseluruhan. Semasa disoal balas oleh peguam, SP8 memberitahu Mahkamah:

Rumah saya tiada jam tetapi perkara ini berlaku antara 10.00 - 11.00 pagi. Rumah saya tiada jam tetapi saya nampak Tertuduh dalam rumah Salachee pada pagi itu. (Lihat nota keterangan m/s 21 baris 28-30).

Dalam pemeriksaan semula, SP8 juga memberitahu:

Waktu kerja tidak tetap, kalau banyak kerja saya balik lewat dan kalau kurang kerja, saya balik cepat. Saya pernah habis kerja jam 10.00 pagi. Pada 3.5.02, saya tidak pasti jam berapa balik kerana tidak ada jam. Kalau kerja habis jam 10.00 pagi, saya boleh sampai 10.30 pagi. Saya kemudian ambil masa lebih kurang ½ jam untuk mandi dan sembahyang. Pada 3.5.2002, saya lihat Tertuduh di rumah Salachee selepas 11.00 pagi. Waktu tepat tidak tahu. (Lihat m/s 29, baris 14 hingga 25 nota keterangan).

Jelas di sini, jangka waktu yang diberikan oleh SP8 dalam keterangannya adalah anggaran atau jangkaannya sahaja kerana beliau tiada jam di rumah. Dalam keadaan trauma kerana menyaksikan satu kejadian yang mengerikan SP8 tidak boleh

A dijangkakan untuk memastikan waktu kejadian. Kejadian berlaku tanpa disangka-sangka dan beliau terlalu terkejut untuk memberikan perhatian kepada butir-butir waktu.

Dalam kes *Lim Guan Eng v. PP* [1998] 3 MLJ 14, 47 Gopal Sri Ram HMR mengatakan:

B

> Recollection of events is seldom, if ever, perfect. Two or more persons witnessing the same incident may give varying, yet truthful, accounts of it according to their perception. There are so many other imponderables. The law would fail to meet the needs of society whose affairs it regulates if it does not take into account the
C incalculable variables that enter upon the scene when questions of appreciation of evidence arise.

Penulis *Ratanlal & Dhirajlal's, Law of Crimes*, 24 Edition 1998 di ms 1404 mengatakan:

D

> **Time and distance** – Computerised and artificial approach regarding timings is not proper. Villagers do not have watches or clocks. They have no idea of time and it is not possible for them to state the time with absolute precision and some margin should be allowed also for the loss of their memory particularly when an incident like murder has been committed.

E

> In the leading case of *Shivaji Sahebrao Bobade* [1973] AIR SC 2622, Krishna Iyer, J, stated: The too sophisticated approaches familiar in courts based on unreal assumptions about human conduct cannot obviously be applied to those given to the lethargic ways of our villages ... The sluggish chronometric sense of the country-side
F community in India is notorious since time is hardly of the essence of their slow life; and even urban folk make mistakes about time when no particular reason to observe and remember the hour of minor event existed. Too much play on such slippery facts goes against realism so essential in a testimonial appraisal.

G Walaupun hakim dalam kes di atas memberi gambaran keadaan di India, perkara yang sama juga terpakai di sini.

Kami bersetuju dengan kesimpulan yang dibuat oleh hakim bicara itu. Dalam menilai keterangan SP8 terutama dalam konteks
H percanggahan tentang masa yang ditimbulkan oleh peguam perayu, hakim bicara juga telah mempertimbangkan soal demeanour SP8. Dalam penghakimannya beliau menyatakan:

> Mahkamah juga telah berpeluang untuk melihat dan menilai 'demeanour' SP8 ketika memberi keterangan di Mahkamah. SP8
I telah memberi keterangan di Mahkamah 4 tahun selepas kejadian berlaku. Oleh kerana jarak masa yang lama di antara kejadian dan masa keterangan diberi di Mahkamah, ingatan SP8 mengenai masa yang tepat mesti dinilai dengan sewajarnya.

> Di samping itu terdapat keterangan lain yang menyokong keterangan SP8. SP9 (pakar pathologi) yang melakukan bedah siasat menganggarkan masa kematian mangsa ialah di antara jam 11.00 pagi dan 6.00 petang pada 3.5.2002. Ini adalah kerana kaku mangsa telahpun berlaku. Anggaran masa kematian di antara 11.00 pagi dan 6.00 petang adalah konsisten dengan hasil postmortem.
>
> Adalah jelas keterangan perubatan konsisten dengan tarikh dan masa yang dinyatakan oleh SP8.
>
> Saya tidak meragui keterangan SP8. Walaupun beliau nampak agak 'timid', (Dalam pemerhatian Mahkamah SP8 adalah seorang lelaki lembut) keterangan beliau adalah jelas dan meyakinkan. Beliau telah kenal lama dengan Tertuduh yang dikenalinya dengan nama Segar. Mereka tinggal berjiran di rumah panjang selang beberapa pintu. Beliau bukan sahaja dapat melihat dengan jelas Tertuduh yang menjerut leher simati malah beliau juga melihat parut lama di tangan kanan Tertuduh. Mahkamah sendiri dapat melihat dengan jelas akan parut tersebut. Jadi soal SP8 tersilap identiti tidak timbul.
>
> Tertuduh mengatakan hubungannya dengan SP8 tidak begitu baik kerana beliau selalu menyindir SP8 macam pondan. Adakah atas alasan sekecil itu SP8 akan sanggup membuat pertuduhan palsu ke atas Tertuduh? Mahkamah juga mengambil kira alasan ini tidak diajukan kepada SP8 ketika SP8 disoal balas. Adalah jelas alasan tersebut adalah rekaan tertuduh semasa-mata (an afterthought).

Setelah membuat penilaian yang maksima terhadap keterangan SP8, hakim bicara tidak meragui keterangan SP8 dan menerimanya. Dalam perkara tentang kebolehpercayaaan, kami mesti menghormati pandangan hakim bicara terutama apabila seperti yang telah dilakukan dalam kes ini, hakim bicara telah memberikan alasan-alasan yang meyakinkan kenapa beliau menerima keterangan SP8. Untuk menilai kebolehpercayaan saksi-saksi hakim bicara berada dalam keadaan yang lebih baik dari kami yang menghakimkan kes ini di peringkat rayuan dengan bergantung kepada keterangan-keterangan yang ada dalam rekod rayuan (lihat *Andy Bagindah v. PP* [2000] 3 CLJ 289). Nada suara yang meluahkan keterangan yang benar atau nada suara yang menyatakan keterangan palsu secara umumnya lebih dapat dikesan oleh hakim yang mendengar serta melihat saksi-saksi memberikan keterangan. Hal ini dinyatakan oleh Lord Hoffmann dalam *Ryan v. Jarvis* [2005] UKPC 27:

> It is of course most unusual for an appellate tribunal to reverse a trial judge's findings on credibility on the ground that the evidence which he rejected has the ring of truth. The true or false note is generally more audible to the judge who hears and sees the witnesses than to the appellate court reading the record.

[16] Dalam *Dato' Mokhtar Hashim v. PP* [1983] 2 CLJ 10; ([1983] CLJ (Rep) 101) di ms (ms 113-114) Mahkamah Persekutuan menyatakan:

> The Privy Council said in *Caldeira v. Gray* that the functions of an appellate court, when dealing with a question of fact, and a question of fact in which questions of credibility are involved, are limited in their character and scope, and that in an appeal from a decision of a trial judge based on his opinion of the trustworthiness of witnesses whom he has seen, an appellate court must in order to reverse, not merely entertain doubts whether the decision below is right but be convinced that it is wrong.

[17] Selepas menimbangkan sendiri keterangan SP8 seperti yang terdapat dalam rekod rayuan, kami tidak dapat menerima hujah peguam perayu bahawa keterangan SP8 tidak boleh dipercayai.

[18] Selanjutnya, walaupun keterangan SP8 tidak memerlukan sokongan, terdapat bukti lain yang menyokong keterangan SP8. Ini membawa kami kepada keterangan SP10 tentang maklumat yang dikatakan telah diberikan oleh perayu yang membawa kepada penjumpaan fakta. Dalam keterangannya, SP10 menyatakan bahawa pada 4 Mei 2002 dia telah menangkap perayu. Pada 5 Mei 2002 lebih kurang jam 6.55 pagi dia telah menyoal siasat perayu. Menurut SP10:

> Dalam soal siasat tertuduh telah memberitahu ia telah menggadaikan seutas rantai emas milik mangsa. *Ia mengaku ia ada menyimpan resit pajak gadai tersebut di dalam satu kotak rokok Dunhill yang diletakkan di sebuah rumah kosong di Kg. Benggali, Jalan Abd. Raof, Parit Buntar, Perak.* (tekanan ditambah)

Hasil dari maklumat yang telah diberikan oleh perayu, SP10 bersama-sama dengan beberapa orang anggota polis telah membawa perayu ke tempat yang dinyatakan dalam maklumat tersebut. Menurut SP10, apabila sampai ke rumah kosong tersebut, perayu telah menunjukkan satu kotak rokok Dunhill di tepi dinding atas lantai rumah itu. SP10 telah mengambil kotak rokok itu (P23) dan memeriksanya. SP10 mendapati dalam kotak rokok itu ada sekeping resit pajak gadai (P10).

[19] Peguam berhujah bahawa maklumat seperti dalam petikan dari keterangan SP10 itu tidak boleh diterima masuk dalam keterangan kerana tidak ada amaran diberikan kepada perayu di bawah s. 113 Kanun Tatacara Jenayah. Peguam perayu juga berhujah bahawa hakim bicara telah silap apabila beliau menerima maklumat tersebut

di bawah s. 27 Akta Keterangan 1950 kerana kandungan maklumat tersebut melebihi dan terkeluar dari apa yang dibenarkan di bawah seksyen tersebut.

[20] Dalam penghakimannya hakim bicara tidak menjelaskan sama ada keseluruhan maklumat tersebut atau sebahagiannya sahaja yang diterimanya masuk dalam keterangan. Setelah meneliti keterangan SP10 kami dapati keterangan SP10 tentang pemberian maklumat tersebut oleh perayu, kandungan maklumat tersebut dan keterangan bahawa setelah perayu menunjukkan kepada SP10 kotak rokok (P23) yang mengandungi P10 di rumah tersebut tidak dipertikaikan langsung oleh pihak pembelaan. Malahan dalam pemeriksaan balas SP10, peguam menyarankan (put) kepada SP10 bahawa perayu telah secara sukarela membawa SP10 ke rumah kosong itu untuk menunjukkan kotak rokok tersebut:

> K. Tertuduh secara sukarela bawa kamu ke rumah kosong untuk tunjuk kotak kosong yang ia buang.
>
> A. Setuju.

Dalam penghakiman kami, maklumat berikut yang diberi oleh perayu seperti yang terdapat dalam keterangan SP10 yang telah kami rujuk (dan yang kami telah gariskan) boleh diterima masuk dalam keterangan:

> Ia mengaku ia ada menyimpan resit pajak gadai tersebut di dalam satu kotak rokok Dunhill yang diletakkan di sebuah rumah kosong di Kg. Benggali, Jalan Abd. Raof, Parit Buntar, Perak.

Kami memutuskan bahawa maklumat tersebut dengan jelas berkait dengan (distinctly relates to) penjumpaan P10 dalam P23 di rumah kosong tersebut (lihat *Francis Antonysamy v. PP* [2005] 2 CLJ 481, FC dan *Amathevelly v. PP* [2001] 2 MLJ 325, FC). Sehubungan ini, keterangan SP10 bahawa dari maklumat tersebut dia telah membawa perayu ke tempat yang dinyatakan dalam maklumat tersebut dan bila sampai ke rumah tersebut perayu telah menunjukkan kotak rokok Dunhill di tepi dinding, atas lantai rumah itu serta penemuan resit pajak gadai dalam kotak rokok tersebut oleh SP10 juga boleh diterima masuk dalam keterangan.

[21] Berkaitan dengan penemuan resit pajak gadai (P10) dalam kotak rokok (P23), peguam berhujah bahawa tiada terdapat kaitan langsung di antara perayu dengan rantai emas simati (P13). Kami tidak dapat menerima hujah peguam perayu. Pada kami, keterangan penemuan P10 dalam P23 di rumah kosong tersebut tidak boleh

dinilai secara berasingan, tetapi bersekali dengan keterangan lain. Apabila ini dilakukan kaitan di antara perayu dengan P13 adalah jelas dan tidak dapat dielakkan. Keterangan menunjukkan bahawa perayu telah memberitahu SP10 bahawa ia menyimpan resit pajak gadai dalam satu kotak rokok Dunhill yang diletakkan di sebuah rumah kosong di Kg. Benggali, Jalan Abd. Raof, Parit Buntar. Jika maklumat itu diketepikan sekalipun, keterangan jelas menunjukkan bahawa berikutan dengan soal siasat ke atasnya, perayu telah membawa SP10 ke rumah kosong tersebut dan di situ perayu telah menunjukkan kepada kotak rokok Dunhill di tepi dinding atas lantai rumah itu. Dalam kotak rokok tersebut SP10 telah menjumpai resit pajak gadai (P10). P10 telah diberikan oleh Pengurus Kedai Pajak Gadai Wan Hin, iaitu, Fan Lee Ngean @ Fan Lee Yuan (SP5) pada Nadarajah a/l Perumal pada 3 Mei 2002 apabila Nadarajah datang ke kedai SP5 dan menggadaikan rantai emas simati (P13). P13 telah dicamkan sebagai rantai emas yang dipakai oleh simati oleh anak simati, Nawoma a/p Muniandy (SP6). Nadarajah a/l Perumal telah meninggal dunia pada 16 Oktober 2002 (lihat sijil kematian (P40), ms 46, Bahagian II, rekod rayuan). Percakapan dalam pemeriksaan Nadarajah kepada polis di bawah s. 112 Kanun Tatacara Jenayah (P41) yang diberikan olehnya pada 11 Mei 2002, telah diterima masuk dalam keterangan oleh Mahkamah Tinggi di bawah s. 32(1)(i) Akta Keterangan 1950. Dalam percakapannya, Nadarajah menyatakan bahawa pada 3 Mei 2002 lebih kurang jam 11 pagi perayu, iaitu, kawannya yang dipanggil SEGAR telah datang dan bertanya kepadanya sama ada dia mempunyai kad pengenalan. Nadarajah menjawab "ada" dan tanya perayu kenapa dia bertanya begitu. Seterusnya Nadarajah menyatakan:

> Segar minta saya pergi ke kedai pajak gadai. Saya terus ikut Segar ke kedai pajak gadai iaitu sebuah kedai kepunyaan lelaki Cina. Bila sampai di hadapan kedai, Segar mengeluarkan satu plastik putih dari poket dan membuka plastik. Segar keluarkan satu rantai warna emas, berbentuk kecil panjang. Dia suruh saya gadaikan. Saya pun bawa rantai dan masuk kedai. Saya ada juga tanya siapa punya rantai, Segar cakap saudara punya. Sebab itulah saya menolongnya. Saya pun serahkan rantai bersama kad pengenalan kepada seorang lelaki Cina. Saya tengok dia timbang dan tanya berapa mahu. Saya cakap berapa pun boleh. Lelaki Cina berikan saya duit RM300 dan berikan kad pengenalan berserta resit pajak gadai. Saya keluar dari kedai dan pergi ke arah Segar yang berada di luar. Saya serahkan duit RM300 dan surat pajak gadai. Kad pengenalan saya simpan dalam poket saya. Segar kemudiannya berikan duit sebanyak RM2 dan sebatang rokok 'DUNHILL'. Saya terus pergi ke kedai samsu dan minum lagi. Pada sehari selepas, iaitu waktu petang, saya pergi

lagi ke kedai samsu di Pt. Buntar dan mendengar orang berbual mengatakan Segar ditangkap Polis kerana membunuh seorang perempuan India di Pt. Buntar. Orang yang berbual juga mengatakan barang kemas perempuan mati itu juga diambil oleh Segar. Saya pun berasa terperanjat dan takut. Takut kerana saya telah tolong pergi gadai barang kemas orang yang dibunuh. Saya tolong dia kerana dia cakap tiada kad pengenalan untuk gadai barang kemas kepunyaan saudaranya.

[22] Pada hemat kami di situlah terbuktinya kaitan di antara P13 dengan perayu. Perayu telah memberikan rantai emas kepada Nadarajah dan memintanya menggadaikannya kerana perayu tidak mempunyai kad pengenalan. Perayu memberitahu Nadarajah bahawa rantai emas itu yang didakwa oleh perayu dipunyai oleh saudaranya. Setelah menggadaikan rantai emas tersebut, Nadarajah telah menyerahkan wang hasil gadaian (RM300) dan surat pajak gadai kepada perayu. Ertinya, rantai kepunyaan simati ada dalam milikan perayu sebelum dia meminta Nadarajah menggadaikannya. Keterangan yang baru kami huraikan itu merupakan keterangan sokongan yang menyokong keterangan SP8. Keterangan tersebut dengan sendirinya tidak mencukupi untuk membuktikan tuduhan membunuh terhadap perayu. Tetapi apabila keterangan tersebut ditimbang bersekali dengan keterangan SP8, tiada keraguan di fikiran kami bahawa pihak pendakwa telah membuktikan satu kes *prima facie* terhadap perayu bagi kesalahan membunuh. Oleh itu hakim bicara telah membuat keputusan yang betul apabila beliau memerintahkan perayu membela dirinya.

Hakim Bicara Membuat Adverse Inference Terhadap Perayu?

[23] Menurut peguam perayu, adalah jelas bahawa hakim bicara telah membuat adverse inference terhadap pihak pembelaan. Untuk menimbangkan hujah tersebut, adalah perlu pembelaan perayu dinilai. Pembelaan perayu adalah alibi. Di samping itu perayu juga memberikan penjelasan tentang bagaimana resit pajak gadai (P10) dan rantai emas simati (P13) boleh berada dengannya pada masa yang material. Intipati keterangan perayu dalam membela dirinya seperti yang terdapat dalam penghakiman hakim bicara adalah seperti berikut. Menurut perayu, pada hari kejadian lebih kurang pada jam 8 pagi seorang kawannya yang dikenali sebagai Seven-Up telah datang ke rumahnya meminta pertolongan untuk menggadaikan seutas rantai emas kerana menurut Seven-Up dia tidak kenal ramai orang di kawasan itu. Seven-Up memberitahu perayu bahawa rantai tersebut adalah kepunyaannya. Perayu telah mengenali Seven-Up dua bulan sebelum kejadian. Dalam keterangannya perayu telah

A mengecam Saravanan a/l Munusamy yang telah dipanggil masuk ke dalam mahkamah, sebagai Seven-Up (lihat ms 83, Bahagian I, rekod rayuan). Perayu tidak mengambil rantai tersebut dan memberitahu Seven-Up bahawa hari masih awal dan kedai pajak belum dibuka lagi. Oleh kerana dia perlu pergi bekerja, perayu memberitahu
B Seven-Up supaya datang berjumpanya di Pekan Baru, Parit Buntar selepas perayu habis bekerja. Walau bagaimanapun pada pagi itu perayu tidak jadi pergi kerja. Pada jam 8.30 pagi, perayu telah pergi ke rumah kawannya bernama Prabakaran di Ladang Dennis Town, Parit Buntar. Di situ perayu telah bertemu dengan Prabakaran dan
C seorang lagi kawannya bernama Raja. Kemudian ketiga-tiga mereka telah pergi berjumpa kawan mereka bernama Banci di tempat Banci bekerja di Parit Buntar untuk mendapatkan bekalan dadah. Perayu memberi RM50 kepada Banci untuk membeli dadah. Ini berlaku pada lebih kurang jam 10 pagi. 15 minit kemudian Banci datang
D balik. Mereka berempat pergi ke sebuah rumah kosong dan menghisap dadah. Perayu mengaku bahawa dia telah menagih dadah sejak tahun 1994. Oleh kerana masih tidak hilang gian, perayu ingin membeli dadah lagi. Mereka bertiga pergi ke Pekan Baru, Parit Buntar untuk membeli dadah. Perayu telah memberi RM250 kepada
E Thali untuk membeli dadah bersama Raja. Sementara itu perayu dan Prabakaran menunggu di sebuah kedai kopi. Ketika itu Seven-Up datang dan menyerahkan rantai emas kepada perayu untuk digadai. Perayu telah menaiki basikal pergi ke Pekan Lama, Parit Buntar. Oleh kerana dia sendiri tidak mempunyai kad pengenalan, perayu
F telah meminta kawannya bernama P. Nadarajah (Rajah) untuk menggadaikan rantai tersebut. Perayu mengikut Nadarajah pergi ke kedai Pajak Gadai. Sementara Nadarajah menggadaikan rantai tersebut, perayu menunggu di hadapan kedai Pajak Gadai tersebut. Kemudian Nadarajah menyerahkan kepada perayu wang hasil gadaian
G RM300 dan sekeping resit pajak gadai. Apabila Nadarajah minta wang kopi darinya, perayu telah memberi Nadarajah RM2 (iaitu wang perayu sendiri). Pada jam 12.30 tengahari perayu mengambil anak-anaknya di sekolah dan menghantar mereka pulang ke rumah. Pada jam 1 tengahari perayu telah pergi semula ke Pekan Baru dan
H bertemu dengan Seven-Up. Perayu telah menyerahkan wang RM300 dan resit pajak gadai kepada Seven-Up. Seven-Up telah menyerahkan semula resit pajak gadai tersebut kepada perayu dan memberitahu perayu bahawa jika tarikh resit pajak gadai itu luput, dia minta perayu memperbaharuinya. Perayu telah mengambil resit pajak gadai
I tersebut. Selepas itu, perayu berjumpa dengan Prabakaran dan mereka berdua menunggu Thali dan Raja balik dari membeli dadah. Setelah menunggu sehingga jam 3 petang Thali dan Raja masih

tidak muncul. Perayu balik ke rumah sementara Prabakaran terus menunggu. Pada jam 3.30 petang sekali lagi perayu pergi ke Pekan Baru. Pada jam 4.30 petang Thali dan Raja sampai. Mereka berempat pergi menghisap dadah di ladang kelapa sawit sehingga jam 5 petang. Kemudian mereka beredar dari situ.

[24] Dalam perjalanan pulang perayu singgah di sebuah rumah kosong untuk menghisap dadah dan rokok di situ. Perayu telah membuang kotak rokoknya tanpa menyedari bahawa resit pajak gadai tersimpan dalam kotak rokok itu. Apabila dia pulang ke rumah, perayu dapat tahu bahawa simati telah meninggal dunia. Pada jam 12 tengah malam itu perayu telah ditangkap oleh polis. Pada keesokan harinya perayu telah membawa pasukan polis ke rumah kosong dan menunjukkan kepada polis kotak rokok berisi resit pajak gadai yang telah dibuangnya. Perayu menafikan dia telah masuk rumah simati antara jam 10.30 pagi hingga 6 petang dan membunuh mangsa dan mencuri rantai simati.

[25] Berbalik kepada hujah peguam perayu. Untuk menyokong hujahnya bahawa hakim bicara telah membuat adverse inference terhadap pihak pembelaan, peguam perayu telah merujuk kepada dua petikan dalam penghakiman hakim bicara. Petikan pertama adalah seperti berikut:

> Seven-Up @ Saravanan telah ditawarkan oleh pendakwaan kepada pihak pembelaan. Hairannya kenapa pihak pembelaan tidak memanggil Seven-Up untuk menyokong keterangan Tertuduh. Keterangan Seven-Up yang beliau ada meminta pertolongan Tertuduh menggadaikan rantai simati dan juga keterangan Seven-Up memberikan resit gadaian kepada Tertuduh untuk diperbaharui apabila tempohnya tamat adalah penting untuk melepaskan diri Tertuduh dari pertuduhan membunuh.
>
> Saya sedar bahawa Mahkamah tidak boleh membuat 'adverse presumption' di bawah s. 114(g) Akta Keterangan terhadap Tertuduh kerana kegagalannya memanggil Seven-Up. Walau bagaimanapun tanpa keterangan sokongan dari Seven-Up berlaku lompang dalam kes pembelaan. Tanpa Seven-Up dipanggil memberi keterangan, kes pembelaan mengenai peranan Seven-Up hanyalah merupakan satu penyataan semata-mata tanpa sokongan (a mere or bare statement only).

Petikan kedua adalah seperti berikut:

> Walaupun Prabakaran yang merupakan saksi alibi tidak dapat dikesan, ini bukan salah pihak pendakwaan. Berhubung dengan Prabakaran saksi alibi lain yang paling kuat ialah Seven-Up. Saksi ini ditawarkan oleh pendakwaan kepada pembelaan. Di pertengahan kes pembelaan peguambela meminta Mahkamah melepaskan Seven-Up. Mengapa? Sekiranya Prabakaran tidak dapat dikesan, mengapa Seven-Up yang kononnya dikatakan telah cuba menyerahkan rantai emas kepadanya pada jam 8.00 pagi pada hari kejadian dan kemudiannya menyerah rantai itu di Pekan Baru kepada Tertuduh untuk digadaikan tidak dipanggil sebagai saksi? Seven-Up bukan sahaja saksi alibi terbaik untuk Tertuduh berbanding dengan Prabakaran malah Seven-Up juga boleh melepaskan Tertuduh dari pertuduhan sekiranya benar Tertuduh tidak membunuh dan mencuri rantai emas simati.

[26] Kami tidak fikir petikan pertama itu membuktikan bahawa hakim bicara telah membuat adverse inference terhadap pihak pembelaan. Seperti yang telah dinyatakan oleh hakim bicara dalam petikan tersebut, beliau sedar bahawa beliau tidak boleh membuat adverse inference terhadap pihak pembelaan di bawah s. 114(g) Akta Keterangan 1950. Dalam pandangan kami apa yang dinyatakan oleh hakim bicara dalam petikan pertama itu hendaklah ditimbang bersekali dengan apa yang dinyatakan oleh beliau dalam penghakimannya sebelum petikan pertama itu (ms 17-18, Bahagian I, rekod rayuan). Dari keterangan perayu dalam pembelaannya, Seven-Up dan apa yang didakwa dilakukan oleh Seven-Up adalah amat penting dalam pembelaan perayu. Watak Seven-Up dan peranannya seperti yang didakwa oleh perayu penting untuk memberikan penjelasan tentang kaitan perayu dengan rantai emas simati. Keterangan perayu bahawa Seven-Up telah meminta pertolongannya untuk menggadaikan rantai emas (P13) (yang didakwa oleh Seven-Up sebagai kepunyaannya), kerana Seven-Up tidak mengenali ramai orang di kawasan itu, telah ditimbang oleh hakim bicara, tetapi beliau mendapati bahawa penjelasan tersebut tidak masuk akal. Hakim bicara telah memberikan sebab-sebab kenapa beliau membuat kesimpulan sedemikian. Ini jelas dari penghakiman beliau (ms 17-18, Bahagian 1, rekod rayuan):

> Dalam pembelaannya, Tertuduh mengatakan Seven-Up telah meminta pertolongannya untuk menggadaikan P13 kerana menurut Seven-Up beliau tidak mengenali ramai orang di kawasan itu. Menurut Seven-Up lagi P13 adalah kepunyaannya.

Tertuduh sebaliknya meminta pertolongan dari P. Nadarajan untuk menggadaikan rantai tersebut kerana beliau tidak mempunyai kad pengenalan.

Penjelasan Tertuduh ini terlalu sukar untuk diterima akal (inherently incredible).

Adalah tidak munasabah tertuduh yang baru 2 bulan mengenali Seven-Up sanggup menolong Seven-Up menggadai rantai emas tersebut walaupun pada ketika itu Tertuduh sendiri sudah 5 tahun tidak mempunyai kad pengenalan untuk membuat gadaian. Tertuduh sanggup meminta P. Nadarajan menolongnya menggadaikan rantai tersebut tanpa menerima sebarang upah dari Seven-Up. Malah terpaksa memberikan wangnya sendiri sebanyak RM2.00 kepada P. Nadarajan sebagai upah menolong menggadaikan rantai tersebut.

Alasan Tertuduh bahawa Seven-Up meminta pertolongannya menggadaikan rantai tersebut kerana Seven-Up tidak mengenali ramai orang, adalah tidak munasabah sama sekali. Untuk menggadaikan barang kemas seseorang itu tidak perlu kenal orang ramai. Jelas di sini alasan ini sengaja diada-adakan oleh Tertuduh.

Setelah menggadaikan rantai tersebut Seven-Up kononnya telah memberikan resit gadaian tersebut kepada Tertuduh untuk Tertuduh perbaharui tempoh surat gadaian apabila hendak luput. Persoalannya di sini, mengapakah Tertuduh yang perlu menghidupkan tempoh gadaian kalau rantai emas yang digadai itu bukan miliknya, tetapi milik Seven-Up. Ini diakui sendiri oleh Tertuduh apabila beliau disoalbalas oleh pendakwaan.

Q: Kalau bukan barang-barang kemas kamu, kamu tidak akan keluarkan wang untuk lanjutkan resit gadaian itu.

A: Setuju.

Adalah jelas cerita ini adalah rekaan Tertuduh semata-mata untuk memberi justifikasi bagaimana resit tersebut boleh berada dengannya (yang kemudiannya dibuangkan di sebuah rumah kosong).

Selepas itu hakim bicara telah menyatakan pandangan seperti yang dinyatakan dalam petikan pertama. Bagi kami apa yang dinyatakan oleh hakim bicara dalam petikan itu hanyalah lanjutan dari kesimpulannya yang dibuat selepas menimbangkan pembelaan perayu seperti dalam petikan dalam penghakimannya yang telah pun kami petik. Dalam pengamatan kami apa yang dilakukan oleh hakim bicara bukanlah membuat adverse inference terhadap pembelaan, tetapi menyatakan pandangan bahawa tanpa keterangan Seven-Up, penjelasan perayu tentang watak Seven-Up dan peranan Seven-Up

A semata-mata bergantung kepada bare statement perayu dalam keterangannya. Bagi kami selaku hakim bicara, beliau boleh menyatakan pandangan demikian dalam menilai sama ada perayu telah menimbulkan keraguan yang munasabah.

B **[27]** Mengenai petikan kedua pula, apa yang dinyatakan oleh hakim bicara hendaklah dilihat dari aspek bahawa Seven-Up juga adalah saksi bagi alibi perayu. Beban untuk memberi keterangan untuk membuktikan alibi dipikul oleh perayu. Hal ini jelas dari s. 103 Akta Keterangan 1950 yang memperuntukkan:

C **Burden of proof as to particular fact**

The burden of proof as to any particular fact lies on that person who wishes the court to believe in its existence, unless it is provided by any law that the proof of that fact shall lie on any particular
D person.

Illustrations

(a) A prosecutes B for theft and wishes the court to believe that B admitted the theft to C. A must prove the admission.

E (b) B wishes the court to believe that at the time in question he was elsewhere. He must prove it.

[28] Dalam *Baharom v. PP* [1960] 1 LNS 9, (yang diikuti oleh Mahkamah Agong dalam penghakimannya dalam *Choo Chang Teik*
F *& Anor v. PP* [1991] 3 CLJ 2387; [1991] 1 CLJ (Rep) 54; [1991] 3 MLJ 423, di ms 425), tertuduh telah disabitkan atas kesalahan membunuh dan dikenakan hukuman mati. Dia menimbulkan insanity sebagai pembelaannya. Di dalam perbicaraan di Mahkamah Tinggi, tertuduh tahu bahawa terdapat saksi-saksi, iaitu, Pegawai
G Utama Penjara Pudu dan Penguasa Perubatan, Hospital Sakit Otak Tanjung Rambutan yang boleh memberikan keterangan tentang keadaan otaknya. Mahkamah Rayuan memutuskan bahawa pihak pembelaanlah yang bertanggungjawab memanggil saksi-saksi tersebut. Jika pihak pembelaan gagal berbuat demikian adverse inference di
H bawah s. 114(g) Akta Keterangan 1950 boleh dibuat terhadapnya. Hal ini dijelaskan oleh Thomson HB dalam menyampaikan penghakiman Mahkamah Rayuan:

I ... but one thing is clear that at no time throughout the trial did any witness lay or medical mention the word "epilepsy" nor was there any expert evidence before the Court to say that epilepsy either can or must cause unsoundness of mind which is the expression used in the Penal Code. *What the trial Judge clearly had in mind was that*

such medical evidence as there was was all in favour of the appellant being sane and that, as he pointed out, there was in existence some other evidence relating to the mental condition of the accused in the evidence of the Superintendent of the Mental Hospital at Tanjong Rambutan, presumably some sort of an expert, but it was for the defence to call that evidence and if they did not do so the jury might safely draw the unfavourable inference provided for by section 114(g) of the Evidence Ordinance, that is to say that if called it would be unfavourable to the accused.

We have listened to a great deal of discussion on the point. For ourselves we see no reason to differ from the judgment of the Court of Criminal Appeal in the case of *Casey*. We are not overlooking the argument addressed to us based on our own decision in the case of *Goh Ah Yew v. Public Prosecutor*. That case, however, is hardly in point. In fact it is very difficult to see that it has any relevance at all. The point in that case was that the prosecution had relied on section 114(g) of the Evidence Ordinance to suggest that the evidence of a witness who was not called by the defence would not have corroborated the evidence of the appellant himself. To our minds, however, that has no bearing at all on a case where insanity is raised as a defence in a criminal case, because in such a case there is an onus on the defence, that is to prove that the accused was insane.

Having said that, I return to *Casey*'s case. With respect, we accept what was decided in that case and we say here that it is for the defence to call any witness whose evidence is directed to the issue of insanity and that the duty of the prosecution is limited to supplying the defence with a copy of any report or statement of any Prison Medical Officer who can give evidence on that issue and to making such person available as a witness for the defence. *At one stage or another the defence knew that the Principal Officer, Pudu Jail, the Medical Officer in charge of Prisons and the Medical Superintendent at Tanjong Rambutan were in a position to give evidence if called upon as to the accused's state of mind. It was for the defence to call such of these witnesses as they saw fit and if they did not do so that was a fair subject of comment. We find therefore that there is no cause for complaint as regards the trial Judge's summing-up on this point.* (tekanan ditambah).

[29] Di dalam kes di hadapan kami ini, pentingnya Seven-Up sebagai saksi alibi perayu memang tidak boleh dinafikan. Semasa perbicaraan Seven-Up ada di Mahkamah Tinggi. Semasa perayu memberikan keterangan, Saravanan a/l Munusamy telah dipanggil ke dalam mahkamah dan dicamkan oleh perayu sebagai Seven-Up (lihat ms 83, Bahagian I, rekod rayuan). Tetapi pihak pembelaan telah tidak memanggil Seven-Up untuk memberikan keterangan.

A Malahan, sebelum saksi ketiga pihak pembelaan memberikan keterangan peguam perayu yang mengendalikan kes ini di Mahkamah Tinggi telah memohon agar Saravanan dibebaskan (lihat ms 101, Bahagian I, rekod rayuan). Tidak ada sebab diberikan kenapa permohonan tersebut dibuat. Yang jelas ialah pihak
B pembelaan tidak mahu memanggil Saravanan (yang boleh dipanggil), untuk memberikan keterangan. Dalam pandangan kami, dalam keadaan sedemikian, berdasarkan kepada penghakiman dalam kes *Baharom v. PP*, hakim bicara telah tidak melakukan salah arah, dan boleh membuat komen seperti yang terdapat dalam petikan kedua
C yang tersebut di atas.

Hakim Bicara Tidak Menjelaskan Apa Yang Dimaksudkan Dengan Kes *Prima Facie*?

D **[30]** Peguam berhujah bahawa hakim bicara telah tersilap kerana walaupun beliau menyatakan bahawa beliau berpuas hati bahawa pihak pendakwaan telah membuktikan kes *prima facie* terhadap perayu, beliau tidak menjelaskan apakah standard *prima facie* itu. Kes *Balachandran v. PP* [2005] 1 CLJ 85 dan kes *PP v. Mohd.*
E *Radzi Abu Bakar* [2006] 1 CLJ 457 telah dirujuk sebagai otoriti. Kami tidak fikir mana-mana dari otoriti tersebut menyokong hujah peguam perayu. Memang benar dalam kedua-dua kes tersebut Mahkamah Persekutuan telah menjelaskan maksud kes *prima facie*. Tetapi kes-kes tersebut tidak memutuskan bahawa sebagai tambahan
F kepada dapatan suatu mahkamah bicara bahawa pihak pendakwa telah membuktikan kes *prima facie* terhadap tertuduh, mahkamah mesti menjelaskan apakah standard kes *prima facie* itu. Perayu telah dibicarakan bagi kesalahan yang berlaku selepas s. 180 Kanun Tatacara Jenayah dipinda melalui Akta A 979 tahun 1997 dengan
G memasukkan perkataan "*prima facie* case" (kes *prima facie*) dan tafsirannya. Tiada apa-apa dalam s. 180 Kanun Tatacara Jenayah, atau mana-mana peruntukan lain di bawah kanun tersebut atau statut lain yang mewajibkan mahkamah, dalam mendapati bahawa pihak pendakwa telah membuktikan kes *prima facie* terhadap orang
H kena tuduh, menjelaskan standard *prima facie*. (Lihat juga *Yap Chai Chai & Anor v. PP* [1973] 1 LNS 177, FC, *Junaidi b. Abdullah v. PP* [1993] 4 CLJ 201 dan *PP v. Mohd Radzi Abu Bakar*). Sehubungan ini s. 180(4) Kanun Tatacara Jenayah telah pun menjelaskan bila satu kes *prima facie* telah dibuktikan terhadap orang kena tuduh.
I Seksyen tersebut menyatakan "a *prima facie* case is made out against the accused where the prosecution has adduced credible evidence proving each ingredient of the offence which if unrebutted or unexplained would warrant a conviction". Dalam kes ini, diakhir kes

pihak pendakwaan, mahkamah mendapati bahawa terdapat kes *prima facie* terhadap perayu bagi kesalahan di bawah s. 302 Kanun Keseksaan. Tertuduh telah dipanggil membela dirinya. Bagi kami ini adalah mencukupi di bawah s. 180(1) Kanun Tatacara Jenayah. Dalam penghakimannya hakim bicara telahpun menjelaskan alasan-alasannya kenapa beliau memutuskan bahawa pihak pendakwaan telah membuktikan kes *prima facie* terhadap perayu. Setelah menimbangkan sendiri keterangan yang dikemukakan oleh pihak pendakwaan seperti yang terdapat dalam rekod rayuan, kami berpuas hati bahawa pihak pendakwa telah membuktikan kes *prima facie* terhadap perayu bagi kesalahan membunuh. Oleh itu hakim bicara telah membuat keputusan yang betul apabila beliau memanggil perayu membela dirinya.

[31] Peguam perayu juga berhujah bahawa di akhir kes adalah tidak memadai bagi hakim bicara menyatakan bahawa "the accused failed to raise any reasonable doubt in the prosecution case". Menurut peguam, hakim bicara mesti menyatakan bahawa pihak pendakwa telah membuktikan kesnya terhadap perayu beyond reasonable doubt. Kami tidak dapat menerima hujah tersebut. Dalam kes ini perayu telah memberikan keterangannya dan memanggil saksi-saksinya memberikan keterangan. Di akhir kes ini, selepas menimbangkan kesemua keterangan yang telah dikemukakan, mahkamah memutuskan bahawa perayu gagal menimbulkan keraguan yang munasabah. Dalam penghakiman kami, ini bererti bahawa kes terhadap perayu telah dibuktikan beyond reasonable doubt oleh pihak pendakwa. Kami mendapat sokongan untuk pandangan kami itu dari kes *PP v. Dato' Seri Anwar Ibrahim (No 3)* [1999] 2 CLJ 215, yang telah diikuti oleh Mahkamah Rayuan dalam *Looi Kow Chai v. PP* [2003] 1 CLJ 734, dan oleh Mahkamah Persekutuan dalam *PP v. Mohd. Radzi Abu Bakar* [2006] 1 CLJ 457. Dalam penghakimannya dalam *PP v. Dato' Seri Anwar Ibrahim (No. 3)* Augustine Paul H (pada masa itu menyatakan di ms 275:

> It follows that a case cannot be said to have been proved beyond reasonable doubt until the accused has concluded his case. A trial is said to be concluded when the accused, after he has been called upon to enter his defence, either elects to remain silent or gives a statement from the dock or gives evidence on oath. If the accused elects to remain silent and fails to show why the finding of *prima facie* case is wrong for any reason, the case will be said to have been proved beyond reasonable doubt as the accused will have no more opportunity of raising a reasonable doubt. *Where the accused gives a statement from the dock or gives evidence on oath, the court will have to consider all the evidence before it. If the court is satisfied that no*

reasonable doubt has been raised in that exercise, the case will similarly be said to have been proved beyond reasonable doubt. This accords with the new s. 182A of the Criminal Procedure Code which provides that at the conclusion of the trial, the court shall consider all the evidence adduced before it and shall decide whether the prosecution has proved its case beyond reasonable doubt. Thus, a *prima facie* case as prescribed by the new s. 180(1) of the Criminal Procedure code must mean a case which if unrebutted would warrant a conviction. (tekanan ditambah)

[32] Di dalam kes *PP v. Mohd. Radzi Abu Bakar*, dalam mengesyorkan langkah-langkah yang patut diambil oleh sesuatu mahkamah bicara, Mahkamah Persekutuan menyatakan di ms 467:

(iv) after defence is called, the accused elects to give evidence, then go through steps set out in *Mat v. PP* [1963] MLJ 263.

[33] Dalam kes *Mat v. PP* [1963] 1 CLJ 82; [1963] MLJ 263, mahkamah menyatakan di ms 264:

(a) If you are satisfied beyond reasonable doubt as to the accused's guilt	...	Convict
(b) If you accept or believe the accused's explanation	...	Acquit.
(c) If you do not accept or believe the accused's explanation	...	Do not convict but Consider the next Steps below.
(d) *If you do not accept or believe the accused's explanation and that explanation does not raise in your mind a reasonable doubt as to his guilt*	...	*Convict.*
(e) If you do not accept or believe the accused's explanation but nevertheless it raises in your mind a reasonable doubt as to his guilt	...	Acquit.

Langkah (d) dalam kes *Mat v. PP* itulah yang telah diikuti oleh hakim bicara. Oleh kerana beliau mendapati bahawa perayu gagal menimbulkan keraguan yang munasabah, maka beliau mensabitkan (convict) perayu. Ertinya, pihak pendakwa telah membuktikan kesnya terhadap perayu beyond reasonable doubt.

[34] Kami dapati bahawa dalam membuat keputusan yang tersebut itu hakim bicara telah mempertimbangkan dengan secukup-cukupnya pembelaan perayu dan membuat penilaian yang maksima ke atas kesemua keterangan yang telah diberikan dalam kes ini.

[35] Kami telah menimbangkan dengan cermat keterangan dalam rekod rayuan dan penghakiman hakim bicara. Berdasarkan kepada alasan-alasan yang telah kami huraikan sebelum ini, kami berpuas hati bahawa sabitan terhadap perayu adalah selamat. Oleh itu rayuan perayu ditolak. Sabitan dan hukuman mati terhadapnya disahkan.